

MEMORIAL

Generał Marii Wittek

FUNDACJA

„Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek”
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93
tel. 056 65 22 186, e-mail: fapak@wp.pl
NIP 16 25 127: REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Oprac. XI 2010

TOK

Tajna Org. konsp
Poznań

† 1943

BANASZAK Maria

z d. Łaszak

ps. „Maria”

3811 /KSK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — T:3713 / WSK

BANASZAK Maria

z d. Kazak ps. „Maria”

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓

I/2 – dokumenty (*sensu stricto*) dot. osoby relatora

I/3 – Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie

I. 3871/WSK

Banaszak Maria z d. Laszak ps. "Mania" (1912-1943)

I | 1 Relacja - biogram Marii Banaszak opr. puer Maniana Gorniala
źródło: AGKIPN, Oberlandesgericht Posen sygn. 20js 151/42;
zbiory prywatne stawiara Pnybylskiego w Poznaniu.

I | 3 Daty życia Marii Banaszak i inne informacje,
opracowane puer Stefaniz Kaszubowiz i przekazane
do Fundacji Gen. Zawackiej 18. XI. 2006r.

I | Karta nazwisk. - 1.

Dotarł do Warszawy i brał udział w jej obro-
nie. Po kapitulacji w październiku 1939 po-
wrócił do Gniezna i podjął pracę w cukrowni.
Już w październiku 1939 włączył się do
konspiracyjnej pracy harcerskiej zainicjowa-
nej przez hm Ludwika Gruszkę. Należał do
komendy hufca SzSz, pełniąc w nim funkcję
kierownika grupy starszoharcerskiej. Jako
podofic. zaw. włączył się jednocześnie do
ZWZ-AK i wszedł w skład sztabu Komendy
Obwodu Gniezno-Miasto. W związku z de-
konspiracją IR aresztowany 30 VII 1942.
Osadzony w więzieniu w Gnieźnie i Rawiczu.
Oskarżony o działalność harcerską, przyna-
leżność do ZWZ-AK i werbowanie członków
został skazany na karę śmierci. Stracony
w więzieniu w Rawiczu 17 IX 1943. Po
wojnie ekshumowany i pochowany w 1945
na cmentarzu garnizonowym w Gnieźnie.
Zona Kazimiera z d. Kowalska, c. Ju-
styna.

AGKIPN, Reichsjustizministerium t. 770.

Aleksandra Bielerzewska

Banaszak Maria

z d. Łaszak (1912 - 1943) ps. „Maria”.

Ur. 4 XII na kresach wschodnich. Miesz-
kanka Witaszyc pow. jarociński. Do działal-
ności konspiracyjnej wprowadzona przez
męża Stanisława Banaszaka, podofic. zaw.
WP. Zajmowała się kolportowaniem gazetek
konspiracyjnych oraz rozdziałem środków sa-
mopomocy społecznej. Doraźnie pełniła też
funkcję łączniczki. Aresztowana przez Ge-
stapo w związku z dekonspiracją przedwojen-
nej siatki TOK. Więziona w Domu Żołnierza,
w Forcie VII i w więzieniu przy ul. Młyńskiej
w Poznaniu. Wyrokiem Wyższego Sądu Kra-
jowego w Poznaniu (OLG) na sesji wyjazd-
dowej w Lipsku 17 III 1943 skazana na karę
śmierci. Stracona 3 V 1943 w więzieniu przy
ul. Młyńskiej w Poznaniu razem z mężem.

AGKIPN, Oberlandesgericht Posen sygn.
2 OJs. 151/42; Zbiory prywatne Stanisła-
wa Przybylskiego w Poznaniu.

Marian Woźniak

Banaszak Stanisław

(1897 - 1943) ps. „Chorąży”, podofic. zaw.
WP i TOK.

Ur. 5 XI w Panience pow. jarociński.
Mieszkaniec Witaszyc pow. jarociński. Przed
wybuchem wojny 1939 oddelegowany
z służby liniowej do dywersji pozafrontowej
jako instruktor w rejonie Jarocina i podpo-
rządkowany Stanisławowi Stróżyńskiemu.
Do 1941 brał udział w konspiracji cywilnej,
współpracując z Konradem Latanowiczem
(„Profesor”) wydającym gazetkę „Dla Ciebie
Polsko”. W styczniu 1941 podporządkowany
formalnie ppor. Władysławowi Fiedlerowi
p.o. komendantowi Obwodu ZWZ Jarocin.
Organizował sieć kolporterską pism konspira-
cyjnych oraz pomoc dla rodzin ofiar wojny
w gminie Witaszycy. Aresztowany w związku
z dekonspiracją przedwojennej siatki TOK.
Wyrokiem Wyższego Sądu Krajowego w Po-
znaniu (OLG) 17 III 1943 skazany na karę
śmierci. Stracony 3 V 1943 w więzieniu przy
ul. Młyńskiej w Poznaniu.

AGKIPN, Oberlandesgericht Posen sygn.
2 OJs. 151/42; Zbiory prywatne Stanisła-
wa Przybylskiego w Poznaniu.

Marian Woźniak

Baraniak Roman

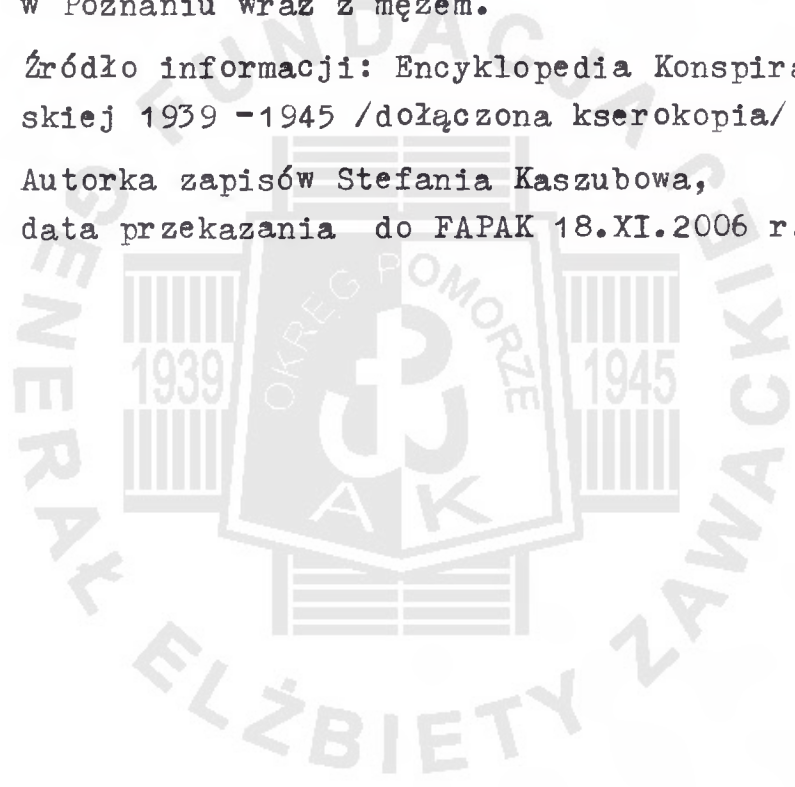
(1894 - 1954) ps. „Czesław”, „Czechowicz”,
podofic. zaw. WP i AK.

Ur. 28 XII w Mosinie pow. śremski, s.
Wacława, rolnika i Stanisławy z d. Rozmia-
rek. Wykształcenie podstawowe. W 1914 po-
wołany do armii niemieckiej, w której służył
do 1918. W l. 1918 - 19 był uczestnikiem
Powstania Wielkopolskiego. Podofic. zaw.
70 pp (12 pswlkp), w stopniu st. sierż. w l.
1920 - 39.

W 1939 walczył w bitwach stoczonych
przez 70 pp Armii „Poznań”. 21 IX 1939
wzięty do niewoli niemieckiej przebywał
w obozie w Kltengrabow do marca 1941.
Powrócił do Pleszewa pod koniec marca
1941. Podjął pracę jako stróż nocny w przed-
siębiorstwie *Wach- und Schliessgesellschaft*
i pracował w Pleszewie od kwietnia 1941 do
listopada 1944. W 1941 zaprzysiężony do

FUNDACJA 37
 "Archiwum i Muzeum Pomorskie
 Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
 w Toruniu
 Wpłynęło dnia: 29.10.07
 L. dz. 2172/Ws4-417/07

- Ad. 1. Banaszak Maria z d. Łaszak
 zam. Witaszyce pow. jarociński
 daty życia 1912 - 1943
- Ad. 2. Ps. "Maria"
 Konspiracja w TOK Tajnej Organizacji Konspiracyjnej
- Ad.3. Funkcje: praca: kolportowanie gazetek konspiracyjnych,
 doraźnie pełniła funkcję łączniczki
- Ad.4. Więziona w Poznaniu w Domu Żołnierzy, w Forcie VII,
 w więzieniu przy ul. Młyńskiej.
 Skazana na karę śmierci 17.III.1943 r
 Stracona 3.V.1943 r w więzieniu przy ul. Młyńskiej
 w Poznaniu wraz z mężem.
- Ad.5. Źródło informacji: Encyklopedia Konspiracji Wielkopolskiej 1939 -1945 /dołączona kserokopia/
- Ad.6. Autorka zapisów Stefania Kaszubowa,
 data przekazania do FAPAK 18.XI.2006 r.

T. /WSK

TOK

+ BANASZAK Maria

Tajna Org. Kosp
Poznań

z d. Łazak
pseud. "Maria"

Konspiracja w TOK; pełniła funkcję kolportera
gazetek konspiracyjnych, doraźnie pełniła
funkcję łączniczki. Stracona 3V 1943 w więzieniu
przy ul. Młyńskiej w Poznaniu.

BANASZAK Maria

